

ДО ПЕТЪР Й., КОЙТО ПИТА: С КАКВО СЪРБИТЕ СА ЗАДЪЛЖЕНИ НА ХРИСТОС?

Добър въпрос. Англичаните често си задават въпроса „С какво англичаните са задължени на Христос?“. И си отговарят с дълъг списък от блага, получени от Него. Сега ти питаш от името на своя народ: какво сърбите дължат на Христос? Истина ти казвам - много повече, отколкото англичаните. Защото англичаните са задължени за някои неща и на Древния Рим, докато сърбите дължат всичко само на Христос.

Сърбите са задължени на Христос преди всичко за своите най-велики личности. Само светите мъже и жени измежду сърбите са се издигнали на онази висота, която се вижда от далечните времена и поколения. А светостта е от Господа Христос, от Неговата свята вяра. Дори ако сърбите бяха задължени на Христос само за свети Сава, духовния княз и кормчия на нашия живот до днес, пак дългът би бил неизплатим. А свети Сава не е самотна звезда, осветена от Слънцето - Христос; около свети Сава блесят цял рой сияйни звезди - съзвездие на сръбските светци.

Сърбите дължат на Христос и основните начала на живота и нравствеността. На Него дължат вярата в Единия Жив Бог, в Божия съд и Божия промисъл, в Божията правда и милост, в безсмъртния живот на небесата. На Христос дължат разбирането на природата не чрез самата нея, а чрез Бога и обяснението на съдбите на хората и народите не с материални причини, а с нравствени и духовни. С една дума: цялата истина за този и онзи свят сърбите дължат на Христос. А по отношение на нравствеността всичко дължат на Христовото учение. Почтеността, въздържаността, целомъдрието, бра-толюбие, скромността, милосърдието, миролюбие, трудолюбие, ведростта на духа, храбростта при защита на правдата, жертвеността и всички останали добродетели на душата - всичко това сърбите са придобили от Христовата вяра.

Сърбите са задължени на Христос и за своите благи и прекрасни обичаи. Всички те по същност и по символика са евангелски. Защото тези обичаи не са само украшение на живота, а същински и главен нравственозаконов ред, който пази живота на сръбския народ от разпад, хаос и разтление.

Сърбите дължат на Христос и вдъхновението за художествения израз на своята душа и на идеалите си в песните, пословиците, приказките, в творбите на своя ум и на своите ръце.

Сърбите дължат на Христос още епопеята на своето първо царство, епопеята на робството, епопеята на освобождението. Те са Му задължени за първата и следващите си държави, за мъдростта при тяхното създаване, за героичното търпение и визионерската надежда по време на робството, както и за юнашката издръжливост и жертвеността по време на освобождението.

Изброих ли всичко? Ни най-малко! Едва съм започнал списъка на всички неща, за които сърбите са задължени на Христос. Но мисля, че ти дадох пътепоказател, с помощта на който ти сам ще можеш да пресметнеш дълга на твоя народ към Христос Спасителя. А когато направиш това, обърни листа и изброй всички Христови очаквания към сърбите. Помисли и се запитай: какво Христос очаква от тях?

Мир на теб и радост от Господа!